

ричаше, а и сега не се приема отъ мнозина. Противното схващане за дѣлимостта на държавната властъ има своя история и свое развитие. Почти цѣлиятъ XIX в. — вѣкътъ на въвеждането конституционализма въ Европа — е билъ носителъ на принципа за раздѣление на властитѣ. Тази теория, подпомогната отъ господствуващото и до-скоро отъ никого почти неоспорвано учение за държането и раздѣлянето на суверенитета между отдѣлни органи на държавата, е повече рожба на политически съображения и цѣли.

Въ противовѣсъ на естествено-правното учение за държавата, споредъ което (*Hobbes, De cive*) държавната властъ, по-право отождествениятъ съ нея „суверенитетъ“ трѣбало да се намира въ единъ единственъ органъ (билъ той кралътъ, аристократическо малцинство или народътъ); съ привидно позоваване на английскитѣ конституционни условия, които споредъ *Lock* (*Two treatises on government*), макаръ и да поставяли тежестта на държавната властъ въ ръцѣтъ на народа, рисували и краля като висша властъ, а споредъ официалното английско учение, изразено отъ *Blackstone* (*Comentaries on the Laws of England*), разпрѣдѣляли властта между краля и двѣтъ камари — прѣдставляващия парламента триумвиратъ, — *Montesquieu* въ своето съчинение „*Esprit des lois*“ е формулиралъ своята бѣлѣжителна теория за тритѣ отдѣлни, помежду си равни и независими една отъ друга, взаимно уравновѣсяващи се власти въ държавата, която теория става слѣдъ това господствуваща по-рано въ Америка, а по-послѣ на европейския материкъ. Учението на *Montesquieu* е прѣслѣдвало, прѣди всичко, цѣльта да обоснове конституционната държава като прѣдставлявана отъ нѣколко „суверенни“ органи, като носители на подѣлена държавна властъ, при което само раздѣляне на властта могло да се отстрани злоупотрѣблението съ нея. Едва прѣзъ XIX в. учението на *Montesquieu* почва да губи своитѣ послѣдователи. Днесъ най-малко то има такива въ Германия ¹⁾.

Обаче което е по-важно, това учение въ извѣстенъ смисълъ е легнало въ основитѣ почти на всички европейски конституции, издадени отъ врѣмето на француското учредително

¹⁾ За него се застъпва напоследѣкъ отъ нѣмскитѣ учени особено *Otto Mayer, Verwaltungsrecht*, I. стр. 67 слѣдн., който счита, че учението за раздѣлянето на властта е право както теоритически така и отъ гледището на дѣйстващитѣ конституции.